

Monumentnummer*: 519841

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 november 2001
Kadaster deel/nr 82679/54

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Leeuwarden		Leeuwarden		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Westersingel	10			8913 CK	Leeuwarden		
Westersingel	12			8913 CK	Leeuwarden		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Leeuwarden		B				4974	
Leeuwarden		B				5055	

Omschrijving**

Inleiding

DUBBELE VILLA, in 1932 ontworpen door G.A. Heldoorn in opdracht van Gerrit Regneri in Interbellum Architectuur. In het in 1932 voor vergunning ingeleverde ontwerp (G.A.L. bouwtekening 5829) zijn gaandeweg nog wel enkele wijzigingen aangebracht. Zo kreeg woning nummer 10 aan de noordwestzijde een (niet op het ontwerp aangegeven) serre onder de iets opgewerkte rietkap en is bij nummer 12 de (op de bouwtekening anders aangegeven) erker aan de zuidoostzijde verwerkt in een uitbouw met overstekend geveltopje en een aankapping.

In 1872 werd ten westen van de binnenstad naar ontwerp van G.L. Vlaskamp een tweede stadswatervijver aangelegd die tot 1888 als zodanig heeft gefunctioneerd, daarna als wandeling functioneerde en die in 1926 tot wandelpark, het Westerpark, is gewijzigd. Even zuidelijker, op de noordelijke hoek van de huidige Fonteinstraat was in 1865 broodfabriek De Hoop gesticht. Een omvangrijke ruimtelijke ingreep onderging het gebied bij de Westersingel in 1900 door de aanleg van de tramweg naar Marssum. Het tracee liep naar het noorden tussen de verswatervijver en broodfabriek door om bij de huidige Pier Panderstraat aftakkingen te krijgen. Nadat aan het einde van de jaren-twintig zowel de broodfabriek als de trams waren uitgerangeerd is het gebied aan de zuidoostelijke zoom van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het Westerpark verkaveld en met woonhuizen bebouwd. Aan de Westersingel lijken nu enkele villa's in Interbellum-stijl en aan de Fonteinstraat een reeks gekoppelde herenhuizen in het park geschoven te zijn. De dubbele villa Westersingel 10-12 is daardoor buitengewoon gesitueerd.

Omschrijving

EXTERIEUR: Dubbele villa op een plattegrond van een L, waarvan de poten niet haaks op elkaar staan. De lange vleugel van woning nummer 12 ligt evenwijdig aan de rooilijn; nummer 10 dwars en schuin daarop. De groepering van de twee woningen is dusdanig dat ze volstrekt verschillende uitzichten en geen onderlinge inkijk hebben waarbij zelfs de achtertuinen haaks op elkaar zijn komen te liggen. Woning nummer 10 is aan de noordwestzijde uitgebreid met een keuken ter vervanging van het kleine keukentje dat oorspronkelijk midden in het bouwvolume lag. De ingangspartijen nabij de hoek, de oksel, waar de bouwvolumes scharnieren, zijn wel naar elkaar toegericht. De dubbele villa is grotendeels twee bouwlagen hoog, maar op enkele plaatsen schiet de rietgedekte kap door op plaatsen die tot één laag hoog reiken. Dynamische inspringende en uitgebouwde partijen. De muren zijn in Vlaams verband gemetseld van een helderrode, gemêleerde en hier en daar gesinterde baksteen, verwerkt met verdiepte lintvoegen. De voorgevel van nummer 10 is beneden geopend met een zeer breed venster met zijlichten, uitgevoerd in staal en een klein venster en op de verdieping onder het flinke dakoverstek met een vijfvoudig vensterlint. In de oksel van de twee woningen de toegangspartij met rechtgesloten oorspronkelijke deur onder het grote dakoverstek. De zijgevels zijn aan de voorzijde met vensters van verschillende vorm en met stalen ramen geopend. Uit de noordlijke gevel is een serre onder een afzaat van de kap gebouwd en aan noord- en oostzijde zijn onder de vensters bloembakken opgemetseld. Op het noordelijke zijschild een kajuit die aan de oostelijke zijde tot een overhuifd balkon is opengewerkt. Ook het oostelijk dakschild heeft in de oksel een kajuit ter verlichting van de trappenhal.

De voorgevel van nummer 12 is op de begane grond vrij gesloten, op een w.c.- en een halvenstertje na; beide met glas-in-lood in kleurige geometrische vormen. Tussen die venstertjes de rondgesloten deurpartij, omvat door een gemetselde rondpas van twee stenen. Aan de zuidzijde is de erkerpartij, bestaand uit in stijlen gevatte grote vensters, als risaliet met geveltop en aankapping uitgebouwd; in het geveltopje een klein staand venster. Op de verdieping een reeks van zes staande vensters met eenvoudig glas-in-lood. De achtergevel geopend met een groot, niet oorspronkelijk drielichtvenster en een tuindeur; op de verdieping een breed venster met zijlichten. Alle vensters met houten kozijnen, beneden vervangen in niet oorspronkelijke vorm; op de verdieping vermoedelijk nog oorspronkelijk.

INTERIEUR: De kamersuites op de begane grond van beide woningen zijn tot grote kamers uitgebroken. Bovendien zijn de kleine inpandige keukens bij de woonruimten getrokken en zijn de keukens in de (deels uitgebouwde) bijkeukenruimten ondergebracht. Nummer 10 heeft nog de oorspronkelijke deur tussen hal en vertrek met een kleurig glas-in-lood bovenlichtje tussen lijstjes in geometrische vorm. Op de begane grond zijn vestibules en hallen in oorspronkelijke staat: met deur van ruitjes in roeden en voorzien van tegellambriseringen en zwart/wit geblokte tegelvloeren. De trappenhallen zijn nog oorspronkelijk, in nummer 12 met oorspronkelijke leuning met lattenspijlen. De verdieping heeft nog de oorspronkelijke indeling met eenvoudige inrichting.

WAARDERING

De dubbele villa is van algemeen historisch, architectuurhistorisch, architectonisch en stedenbouwkundig belang

- vanwege de bijzondere plaats die zij inneemt in het oeuvre van de vooraanstaande architect G.A. Heldoorn;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de opmerkelijke massawerking van de op een ongewone wijze aan elkaar gekoppelde woningen die mede door de ligging een landhuiskarakter hebben gekregen en de vooral uitwendig grotendeels gave, ingetogen bouwtrant in Interbellum Architectuur;
- omdat zij gebouwd is in een gebiedje dat in het beschermd stadsgezicht van de stadsgrachtzone pas laat, na de opheffing van de tramlijn, beschikbaar kwam;
- vanwege de fraaie, zachte overgang die het vormt tussen de groene zoom van het Westerpark en de bebouwing aan de Westersingel.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis